

Länsstyrelsen
Västerbottens län

Bilaga 2 till "Beslut om naturreservat
för Björnbergstjärnen".

SKÖTSELPLAN

Datum
2009-09-16

Ärendebeteckning

511-5044-2009

Arkivbeteckning

2402208

1(10)

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET BJÖRNBERGTJÄRNEN I ÅSELE KOMMUN

Foto: Andreas Garpebring/Länsstyrelsen

Länsstyrelsen i Västerbottens län
Storgatan 71B
901 86 Umeå
Växel: 090-10 70 00

1. Syftet med säkerställande och skötsel

Syftet med säkerställandet av Björnbergstjärnens naturreservat är att bevara de värdefulla naturmiljöerna med urskogsartad höjdlägesgranskog, högörtsgrenskog samt barrblandskogar. Syftet nås genom fri utveckling och genom att naturliga processer tillåts fortgå ostört. Naturskogsstrukturer som skiktning, gamla grova träd och död ved ska förekomma i gynnsam omfattning. Friluftsliv som grundar sig på allemansrätten ska kunna bedrivas i hela reservatet och besökare ska kunna uppleva områdets typiska naturmiljöer och arter. Utöver friluftsliv, ska reservatet även kunna utnyttjas för naturstudier, undervisning och forskning.

2. Beskrivning av naturreservatet

Administrativa uppgifter

Namn	Björnbergstjärnen
Nummer	2402208
Reg-DOS id	2014878
Natura 2000	-
Kommun	Åsele
Län	AC
Lägesbeskrivning	Ca 20 km SV Åsele, ekokarta 21H 0b Mittkoordinat (RT90 2,5 gon V): 1557513, 7103154
Naturgeografisk region	32 c, norra Norrlands barrskogsområden och bergkullslätter
Värdetrakt	20. Stenbithöjden
Bränningstrakt	-
Gräns	Se beslutskarta
Markägare	Sveaskog
Fastigheter	Del av Åseleskogen 1:1.
Förvaltare	Länsstyrelsen i Västerbottens län
Totalareal	108 ha
Skyddad areal produktiv skog	90 ha

2.2 Naturtyper

Naturtypsindelning ¹		Areal (ha)
Granskog	Granskog av blåbärsristyp (2.1.2.1)	80,1
	Granskog av högörttyp (2.1.2.6)	7,4
Barrblandskog	Barrblandskog av örttyp (2.3.1.3)	6,6
Våtmark	Fattigkärr med skogs- och krattkärrvegetation (3.2.1)	5,1
	Fattigkärr med fastmatte- och mjukmattevegetation (3.2)	9,2

¹ Naturtypsindelning enligt *Vegetationstyper i Norden, 1994*. (se bilaga 1)

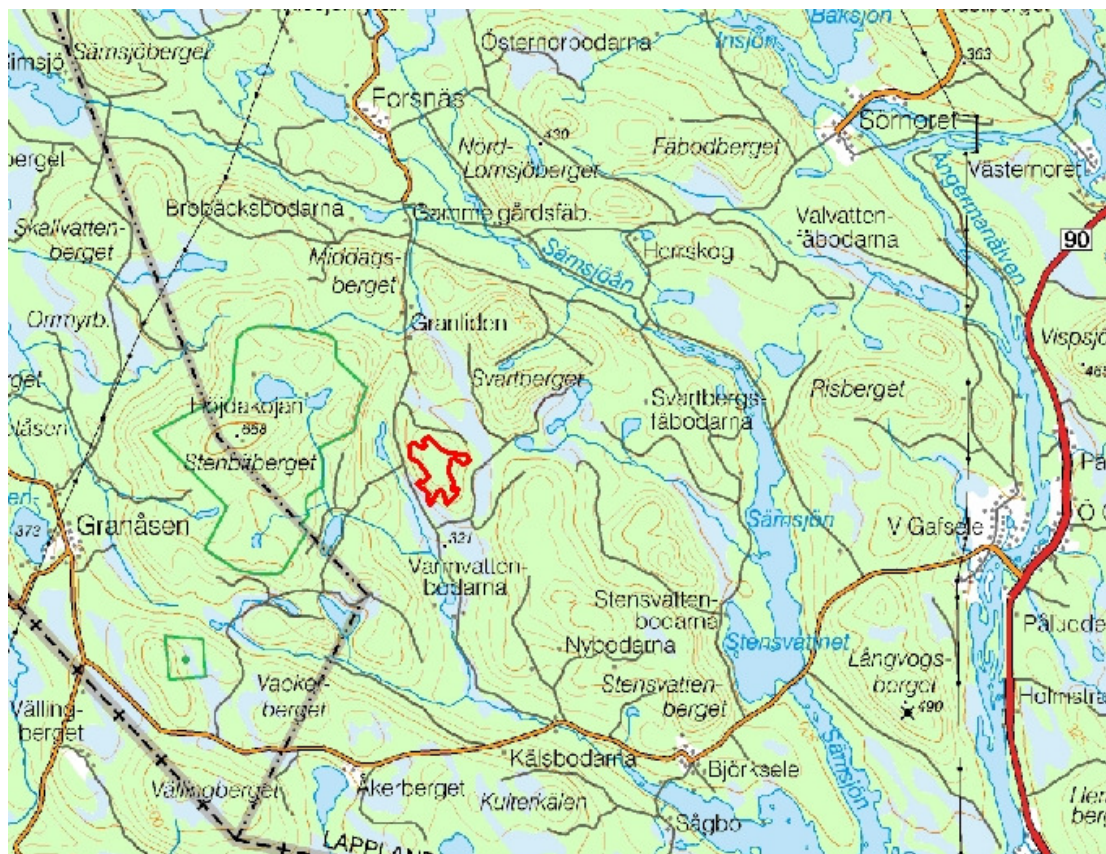
Naturtypsindelning ²		Areal (ha)
Skog	Västlig taiga (9010)	86,7
	Näringsrik granskog (9050)	7,4
Våtmark	Skogsklädd myr (91D0)	5,5
	Öppna, svagt välvda mossar,	8,8
	fattiga och intermediära kärr och gungflyn (7140)	

²

Naturtypsindelning enligt basinventering av skyddad natur, rådets direktiv 92/43 EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (se bilaga 2).

2.3 Beskrivning av reservatet

Björnbergstjärnens naturreservat ligger drygt 20 km sydväst om Åsele på 350–490 meter över havet. Det utgörs av de högsta delarna av Björnberget med sluttningar främst åt sydväst och nordväst. Det finns tre markerade toppar inom reservatet. I den norra delen finns en delvis dikespåverkad, större våtmark, med en mindre tjärn, Björnbergstjärnen. Våtmarken och tjärnen avvattnas åt öster av en mindre bäck.

Översiktskarta Björnbergstjärnens naturreservat, Åsele Kommun. Röd markering=Björnbergstjärnens naturreservat, grön markering =befintliga reservat

Berggrunden i reservatet består av granit, röd till grå, grovkorning och porfyrisk Revsundsgranit. Det är en näringsfattig bergart som är karaktäristisk för länets inland. I den norra delen korsar en diabasgång, vilket är en mer näringsrik bergart som lokalt kan göra att det förekommer mer näringskrävande vegetation. Jordarten i reservatet består i huvudsak av berg i dagen med ett tunt och osammanhängande moräntäcke.

Skogen i reservatet karaktäriseras av urskogsartad höjdlägesgranskog med inslag av barrblandskog samt örtrika granskogar. Kring toppen av berget finns fullskiktad och

starkt urskogsartad höjdlägesgranskog med betydande inslag av träd upp till 300 år. Bitvis har skogen ett påtagligt björkinslag. I östsluttningen öster om toppen är skogen mera produktiv med grovvuxna träd där enstaka granar har brandljud. Här är träden garnlavsdraperade med ibland meterlånga bålar. Överallt finns rikligt med död ved i olika grovlekar och nedbrytningsstadier, en stor andel utgörs utav grova granlågor.

Grannaturskog i Björnbergjärnens naturreservat. Foto: Andreas Garpebring/Länsstyrelsen

På bergets branta sydvästsluttning växer tät, skiktad, cirka 120-årig grandominerad barrblandskog med inslag av 150-170-åriga granar och stort inslag av björk, asp och sälg. Klenare död ved av gran och löv förekommer allmänt till rikligt.

I norra delen av objektet finns skiktad, olikåldrig granskog med gott om granar upp till 300 år. I västsluttningen ner mot vägen, är skogen delvis produktiv med inslag av grova träd. Lövinslaget är begränsat. Väster om myren finns ett flackt parti med tät, skiktad skog av ca 100-åriga granar med ganska påtagligt inslag av 200- till 300-åriga granar och en del björk.

I den norra delen finns en större myr som utgörs av fast- till mjukmattekärr. Myren är delvis trädbevuxen och i delar förekommer äldre gran och tall samt spridda torrakor. Ett dike korsar myren i den nordöstliga delen med förmodligen lokal påverkan på myren.

Kring toppen av området är förekomsten av avverkningsstubbar sparsam medan i sluttningarna finns tydligare spår av äldre plockhuggningar.

Björnbergjärnen har under lång tid utvecklat naturvärden som gör att flera rödlistade och andra intressanta arter knutna till gammal grannaturskog påträffats inom området (arter sorterade i alfabetisk ordning och hotkategori enligt rödlista 2005 anges inom parentes): brunpudrad nållav (NT), bårdlav, dofticka (VU), dvärgtufs, gammelgranskål (NT), gränsticka (NT), harticka (NT), hjorticka, jungfru Marie nycklar, kötticka, lappticka (NT), liten spiklav, luddlav, lunglav (NT), ostticka (VU), rosenticka (NT), rynkskinn (NT), skinnlav, skrovellav, spindelblomster, stor aspticka (NT), stuplav,

tickmussling, torta, tretåig hackspett (VU), trädbasdynlav, trädkrypare, ullticka, vitmosslav.

3. Skötselområden för naturvärden med bevarandemål och åtgärder

Reservatet är indelat i två skötselområden med utgångspunkt från de övergripande naturtyperna i området. För skötselområdet redovisas mätbara bevarandemål.

Skötselområdets bevarandetillstånd anses gynnsamt när dessa bevarandemål är uppnådda.

3.1 Skötselområde 1, skog med fri utveckling, areal 94 ha

Skötselområdet består av all skogsmark inom reservatet. Skogen varierar från senvuxna höjdlägesgranskogar med stort björkinslag, till rätt produktiv högortsgranskog. Även lövrika blandskogar förekommer med betydande inslag av grova björkar och aspar.

(Bilaga 3, delområde 1). Skogarna består idag i sin helhet av olikåldriga bestånd med gott om gamla träd och död ved. Skötselområdet ska lämnas för fri utveckling, vilket innebär att utvecklingen ska präglas av naturliga processer så som trädens åldrande och döende, stormfällningar, insekters och svampars nedbrytning av ved samt nyetablering av träd i skogen. Det innefattar även att en spontan brand bör tillåtas brinna så långt möjligt är inom reservatet utifrån säkerhetsmässiga aspekter.

Bevarandemål

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- arealen natur-och urskogsartad skog uppgår till 94 ha.

Skötselåtgärder

Inga åtgärder.

3.2 Skötselområde 2, våtmarker med fri utveckling, areal 14 ha

Skötselområdet består av ett fastmatte- till mjukmattekärr med en del senvuxna träd och död ved. På myren finns ett mindre dike med förmodligen lokal påverkan. Inga restaureringsåtgärder föreslås, istället får diket successivt växa igen. Skötselområdet ska utvecklas fritt utifrån naturliga hydrologiska processer med de strukturer och artsamhällen som hör dessa naturtyper till.

Bevarandemål

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- arealen våtmarker uppgår till 14 ha
- 90 procent av våtmarkerna har en ostörd hydrologi

Skötselåtgärder

Inga åtgärder.

4. Skötselområden för friluftsvärden med mål och åtgärder

Hela reservatet redovisas som ett skötselområde med avseende på friluftsliv och anläggningar (bilaga 4). Björnbergstjärnen utgör främst ett lokalt friluftsområde som utnyttjas för jakt, svamp-och bärplockning. Utanför de lokala invånarna är troligen Björnbergstjärnen ett ganska okänt utflyktsmål för den generellt naturintresserade allmänheten. Besöksfrekvensen till Björnbergstjärnen bedöms få liten omfattning. Den eventuella ökningen av besök till följd av reservatsbildningen bedöms inte komma att äventyra områdets naturvärden.

4.1 Skötselområde för Friluftsliv och anläggningar

Det övergripande målet för friluftslivet är att området ska nyttjas utifrån dess naturgivna förutsättningar. Nyttjandet av området som utflyktsmål ska främjas genom att en reservatsskylt iordningställs vid reservatsgränsen i områdets södra del. En informationsskylt (A3) med karta över reservatet ska sättas upp vid gränsen. Lämplig plats för placering av skylten presenteras på kartan i bilaga 4.

Mål

- Det ska finnas en väl underhållen informationsskylt med beskrivning av naturmiljöer i reservatet, föreskrifter för allmänheten samt en karta

Skötselåtgärder

- Montering av informationsskylt

5. Övriga anläggningar

Inga övriga anläggningar finns inom reservatet.

6. Nyttjanderätter

Jakt får bedrivas av jakträttsinnehavare enligt gällande jaktlagstiftning och i enlighet med gällande reservatsföreskrifter.

7. Utmärkning av gränser

Reservatet ska hållas väl utmärkt enligt svensk standard och Naturvårdsverkets anvisningar. Gränserna bör ses över vart 10:e år och målas om vid behov.

8. Sammanställning av skötselåtgärder

Skötselåtgärd	Var	Prioritet ¹
Montering av informationsskyltar	Se bilaga 4	1

¹Siffran anger prioriteringsordning ifall genomförandet av skötselåtgärderna begränsas av tillgängliga resurser, där 1 är högsta prioritet och 3 lägsta.

9. Uppföljning och tillsyn

Tillsynen av området utförs av naturvårdsförvaltaren och ska dokumenteras skriftligt. Tillsynen innefattar, utöver en besiktning av att reservatsföreskrifterna efterlevs, även alla anläggningar, utmärkningar och skyltar inom reservatet. Uppföljningen ska ske minst vart annat år. Brister och fel ska dokumenteras och åtgärdas.

Tillsynen och uppföljningen av reservatet kommer tillsammans att utgöra ett underlag för en eventuell revidering av skötselplanen.

9.1 Uppföljning av skötselåtgärder

I samband med att skötselåtgärder utförs ska utgångsläget innan åtgärden, tidpunkt för åtgärd, åtgärdens omfattning och utförande samt uppnått resultat dokumenteras för att möjliggöra en långsiktig uppföljning. Vidare ska även kostnaderna för åtgärderna noteras.

9.2 Uppföljning av bevarandemål

Områdets bevarandemål ska följas upp enligt fastställda metoder för uppföljning av skyddad natur. Uppföljningen kommer att ske utifrån reservatets skötselområden och enligt den indelning i naturtyper för basinventering av skyddad natur som presenteras på kartan i bilaga 2. Indelningen kan komma att ändras efter ytterligare fältbesök i reservatet eller efter att området har flygbildstolkats.

Kartbilagor:

1. Naturtypsindelning enligt Vegetationstyper i Norden
2. Naturtypsindelning enligt basinventering av skyddad natur
3. Skötselområden för naturvärden
4. Anläggningar för friluftsliv